

Hondsrug College

Ontdek Gymnasium

Op het Hondsrug College

Het Hondsrug College,
een slimme start voor je toekomst!

Inhoudsopgave

De wolvin die de stichters van Rome zoogde, Capitolijs museum, Rome.

Hoofdstuk 1

Waarom gymnasium?	3
-----------------------------------	---

Hoofdstuk 2

De leerling en de school	5
2a De leerling	5
2b De school	6
2c Het gymnasium van het Hondsrug College	8

Hoofdstuk 3

Gymnasium specials	9
Studiereizen	9
Naar het Archeon	10
Naar een Romeins legerkamp in Xanten	10
Excursie Nijmegen	10
Naar Trier	10
De Rome-reis	10

Een samenvatting	13
----------------------------------	----

Verantwoording	14
--------------------------------	----

Waarom gymnasium?

Het gymnasium kenmerkt zich naast alle andere vakken door onderwijs in Latijn, Grieks en het vak discovery. Wat betreft Latijn en Grieks zijn er drie redenen om je in deze talen en hun cultuur te verdiepen in je gymnasiumtijd.

Op het eerste gezicht is het misschien wel een beetje vreemd dat in het derde millennium Grieks en Latijn gegeven worden op scholen. Het zijn immers dode talen: talen die niet meer worden gesproken.

Er zijn drie redenen waarom die talen zo belangrijk worden gevonden dat je ze op school kunt leren:

1. Met de klassieke cultuur kom je bijna iedere dag in aanraking.
2. In onze en veel andere talen kom je vaak (moeilijke) woorden uit het Grieks en Latijn tegen.
3. Door Grieks en Latijn te leren vergroot je je algemene vaardigheden om problemen op te lossen.

En natuurlijk hebben Grieken en Romeinen ook gewoon erg interessante en boeiende dingen geschreven, die nog steeds de moeite waard zijn!

De drie redenen willen we graag wat verder verduidelijken en uitwerken:

1. Met de klassieke cultuur kom je bijna iedere dag in aanraking.

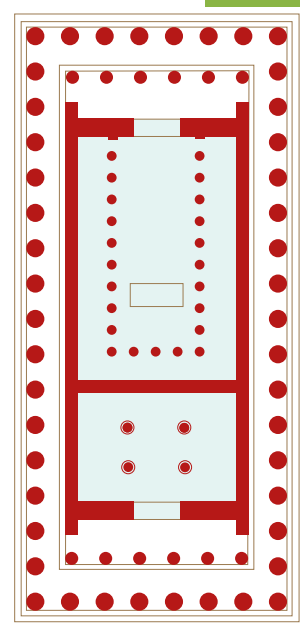
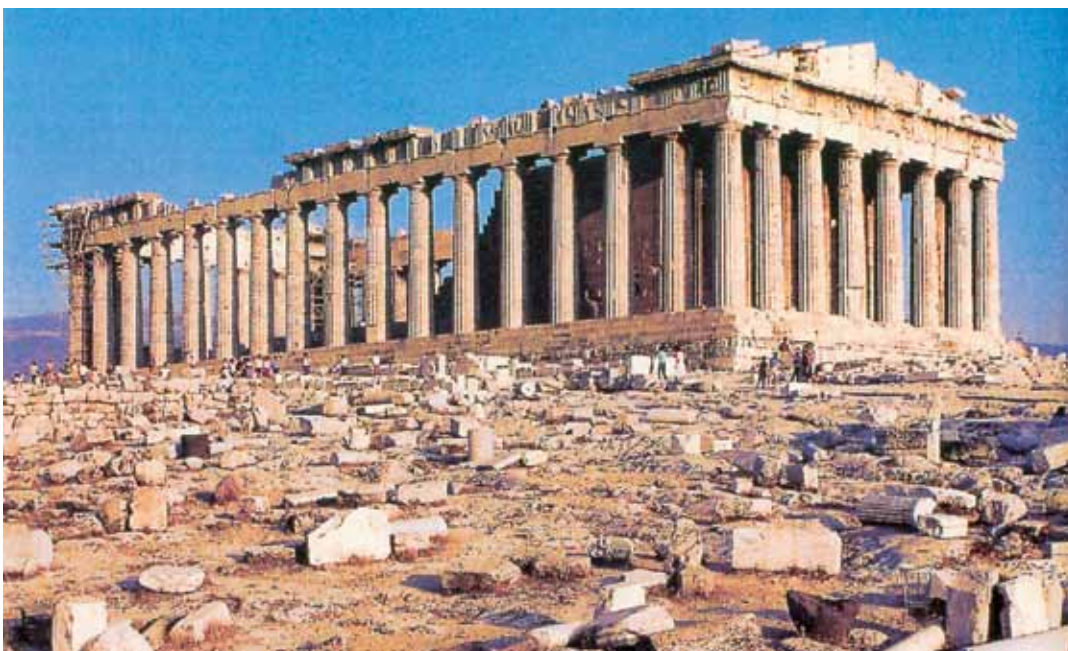
Je leest bijvoorbeeld Asterix, of je volgt de

tv-serie Rome, je bekijkt Troy in de bioscoop, je komt langs een groot gebouw met Griekse zuilen, bijvoorbeeld een theater, volwassenen praten veel op radio en tv over onze democratie, je weet waarschijnlijk wel dat de Olympische Spelen uit de Oudheid komen, je hebt misschien wel te maken met een Paard van Troje (Trojan Horse) op je computer...

In verband daarmee bieden we in leerjaar 1 niet alleen Latijn als taal aan, maar ook lessen die zich bezighouden met mythologie en filosofie. Ook werkt het gymnasium met projecten, waar andere vakken bij betrokken zijn.

En als je weleens naar een land aan de Middellandse Zee op vakantie bent geweest, Italië, Griekenland, Turkije, Tunesië of Marokko, dan heb je nog veel meer uit de klassieke wereld gezien: aquaducten, amfiteaters, tempels, hele steden...

Maar de invloed van de klassieke cultuur reikt verder dan je je misschien bewust bent. Heb jij je bijvoorbeeld wel eens afgevraagd waarom er een beker wordt uitgereikt aan iemand die een sportwedstrijd wint? Dat is niet om er bloemen in te zetten! Daarmee wordt een gewoonte uit de Oudheid nagedaan: als je bij de oude Grieken een sportwedstrijd won, kreeg je een aantal va-

Het Parthenon (447-431 v. Chr. op de Acropolis

Bouwkunst van een ontluikende democratie, 2400 jaar geleden. Het Parthenon in Athene.

zen (zogenaamde amforen) met olijfolie, een kostbaar en veelgebruikt product.

Om dit soort dingen zeggen we wel dat de klassieke Oudheid de bakermat (zeg maar de wieg) van onze beschaving is. Of het nu om toneel, bouwkunst, geneeskunde, rechten, literatuur of filosofie gaat, op bijna alle gebieden van cultuur (bijvoorbeeld beeldende kunst en muziek) en wetenschap is de invloed van de klassieke cultuur groot geweest en nog steeds groot. Met een gymnasiumdiploma heeft je toekomst een meerwaarde!

2. In onze en veel andere talen kom je vaak (moeilijke) woorden uit het Grieks en Latijn tegen.

Muur, emmer, bus, straat: een paar woorden uit onze dagelijkse taal die uit het Latijn komen.

Leuk om te weten, maar kennis van Grieks en Latijn is vooral nuttig om wetenschappelijke taal te begrijpen. Als geleerden ergens een naam aan moeten geven gebruiken ze namelijk vaak woorden uit de klassieke talen.

In de geneeskunde worden veel Griekse woorden gebruikt, bijvoorbeeld gynaecologie, cardiologie, fysiotherapie en orthodontie.

Het Latijn is bovendien de taal waaruit de Romaanse talen zijn ontstaan: Frans, Spaans, Portugees, Italiaans en Roemeens.

Wandelen in Pompeii.

Ook het Engels is voor een deel een Romaanse taal. Op school helpt kennis van Latijn je daarom bij je Engels, Spaans en Frans. En als je later nog eens een taal als Italiaans of Portugees wilt leren, heb je al een solide basis.

3. Door Grieks en Latijn te leren vergroot je je algemene vaardigheid om ingewikkelde problemen op te lossen.

Latijn en Grieks zijn talen waarbij je wordt gedwongen om heel precies te kijken wat er nu eigenlijk staat. Ook zijn het talen waarin lange, ingewikkelde zinnen gewoner zijn dan in onze taal. De meeste

mensen slaken een diepe zucht als ze zulke zinnen voor het eerst moeten lezen. Maar het heeft ook voordelen. Door het worstelen met ingewikkelde zinnen, leer je niet alleen die zinnen zelf te ontcijferen, maar train je ook in het algemeen je vaardigheid om ingewikkelde problemen op te lossen; of zoals men ook wel zegt: je krijgt een groter analytisch vermogen.

Een onderzoek heeft aangetoond dat gymnasiasten later betere resultaten halen op de universiteit.

Leerlingen leren: haal nooit "een Paard van Troje" binnen.

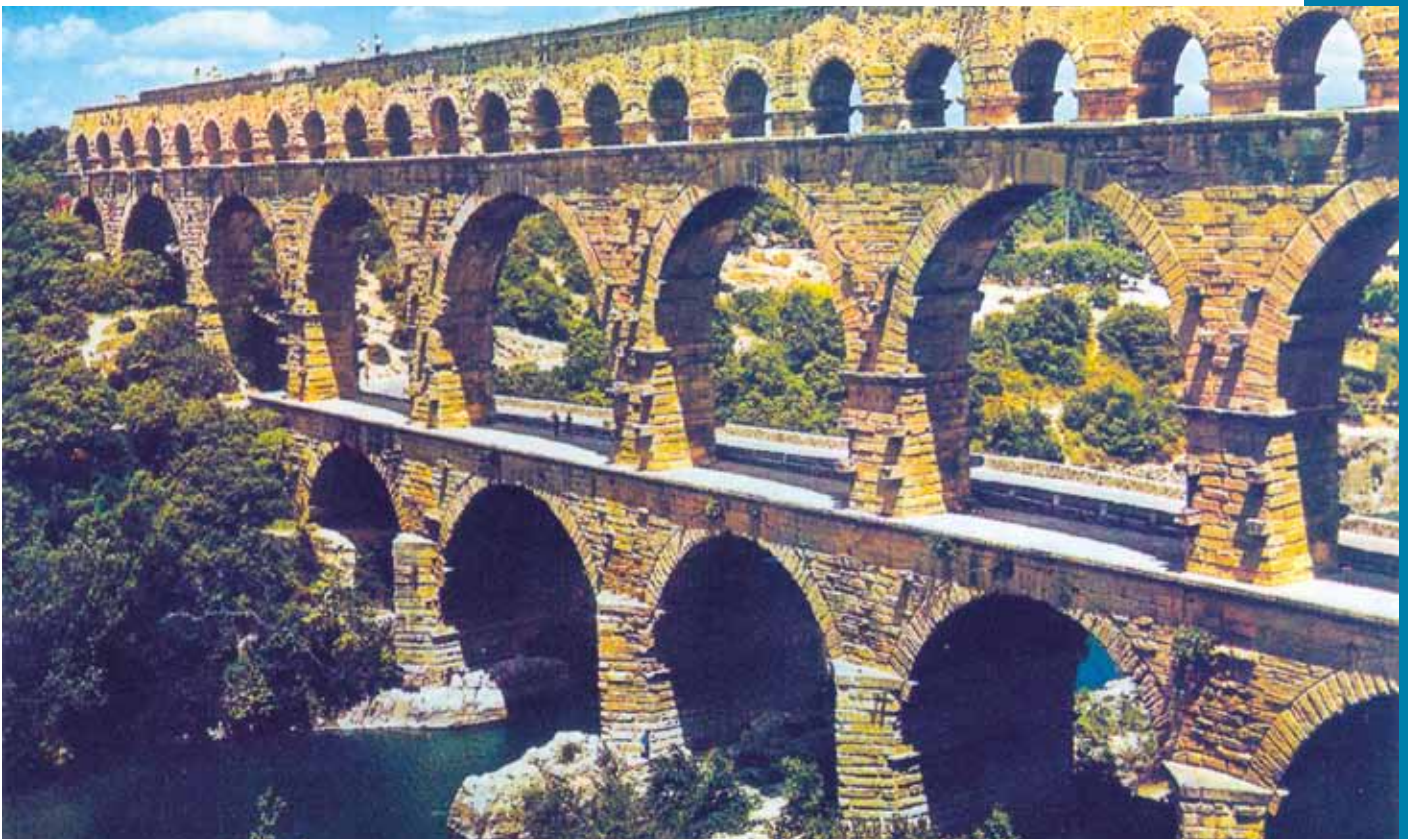
De leerling en de school

2a De leerling

Je kunt op het gymnasium worden toegelaten, door aan de test deel te nemen, die het Hondsrug College begin april aanbiedt. Je moet daarvoor een Cito-score tussen 543 en 550 hebben of een hoge score in een andere test op de basisschool. Je legt dezelfde test af, die ook door aanstaande vwo⁺-leerlingen wordt gemaakt. Zo kan het Hondsrug College zien, welke stroom het beste bij je past. Zie voor de toelating tot één van de vwo-stromen ook de flyer 'Havo/vwo, vwo, vwo⁺, gymnasium'.

Het uitgangspunt voor het gymnasium op het Hondsrug College is het volgende:

- Er wordt uitgegaan van kinderen die plezier hebben in studeren.
- Er wordt uitgegaan van kinderen die interesse hebben in talen.
- Er wordt uitgegaan van kinderen die doorzettingsvermogen hebben.
- Er wordt uitgegaan van kinderen die belangstelling hebben voor analyse, die het waarom willen weten.
- Er wordt voor verdere ontwikkeling een basis gelegd die breder is dan in de rest van de vwo-afdeling.
- Er wordt aan kunst en cultuur een onder- en een achtergrond geboden, die omvang en diepgang heeft.
- Er wordt gezocht naar zoveel mogelijk verbanden tussen schoolvakken, bijvoorbeeld in projecten.
- Het gaat bij het gymnasium dus niet slechts om de vakken Grieks en Latijn maar om het totaalpakket dat de leerling aangeboden krijgt.
- In het gymnasium van het Hondsrug College kunnen de leerlingen intekenen op lessen intensief Engels via de Angliamethode. Deze lessen vinden één keer per week aan het

Romeins watermanagement, de Pont du Gard in Zuid-Frankrijk.

einde van de dag plaats en dienen vooral om vragen van leerlingen te beantwoorden en te trainen. Een flink deel van de Anglia-stof kan de leerling zelfstandig doorwerken. Ieder jaar leggen de deelnemende leerlingen een test op persoonlijk niveau af. In een feestelijke bijeenkomst in juni worden jaarlijks de certificaten uitgereikt.

- Een nieuw vak in gymnasium 1 en 2 is het vak discovery.

Discovery: een modulair vak in het gymnasium

Het nieuwe vak discovery past in het gymnasiumprofiel. Kern van dit profiel is immers het verbreden van de kennis, het zelfstandig onderzoek doen en het presenteren van de resultaten daarvan. Discovery geeft gymnasiasten de kans extra informatie te krijgen van en via docenten. Bovendien kunnen er dwarsverbanden ontstaan tussen de verschillende vakken, waardoor leerlingen inzicht krijgen in de samenhang der dingen.

Docenten die ingeschakeld worden om de modules te verzorgen willen graag hun specialisme delen met de leerlingen. De inhoud van discovery bestaat dan ook uit lesstof naast de reguliere lesstof. Hierbij draagt de docent zijn/haar kennis over op de leerlingen en laat hen deze verwerken door middel van actieve werkvormen. Ook biedt dit vak de kans de verkregen theorie om te zetten in een praktische uitwerking.

Gedurende het cursusjaar worden per leerjaar vier modules aangeboden. Te denken valt aan:

- 'Discovering Europe' in G1g en 'Discovering The World' in G2g waarbij op diverse terreinen overeenkomsten en verschillen tussen landen/werelddelen wordt onderzocht.

- Het instuderen van een toneelstuk gebaseerd op de klassieke traditie.
- Het nader inzoomen op Griekse helden: wanneer spreek je van een held, hoe wordt deze uitgebeeld, wat is het levensverhaal enz.
- Viva Latina, waar de leerling zich niet alleen bezig gaat houden met oude 'niet-levende-talen', maar het Latijn juist levend gaat maken door taalonderzoek te doen.
- Kennis maken met duurzaamheid in samenwerking met het Terra College en de gemeente Emmen.
- Je bezig houden, zowel wiskundig als meteorologisch en creatief met zonnepijlers.
- Duiken in het verleden door middel van archeologie

De bedoeling is dat de leerlingen actief betrokken worden door de verkregen kennis te verwerken in presentaties, werkstukken (zoals een zonnepijler maken), een filmverslag, onderzoeken en bevindingen vastleggen enz.

Discovery is een vak dat als blokkur wordt aangeboden in gymnasium 1 en 2. Per module van ongeveer tien weken werken de leerlingen aan een van de bovenstaande onderwerpen. Het vak heeft de weging van een A-vak. Per module wordt een aantal deeltijds gegeven, die uitmonden in een eindgemiddelde.

2b De school

De gymnasiumopleiding heeft een gevestigde traditie van bewezen effectief onderwijs. De maatschappelijke waardering voor het gymnasiumdiploma is groot in binnen- en buitenland. Onze opleiding biedt een brede algemene ontwikkeling in cultuurhistorisch perspectief: Naast en binnen de reguliere vwo-vakken is de Grieks-Romeinse oudheid geïntegreerd als pijler van de West-Europese beschaving.

Vakinhoudelijke diepgang krijgt ruimte in de lessen, omdat onze docenten rekening houden met leerlingen die gretig leren, die verder willen gaan dan een globale beheersing van verplichte stof. Buiten de lessen wordt de belangstelling van leerlingen geprikkeld met culturele activiteiten, verdiepingsprogramma's en excursies.

Docent klassieke talen W. Sulimma verwoordt het als volgt:

Een nieuwe wereld gaat open

De klassieke talen Grieks en Latijn komen steeds weer terug in het leven: in de kunst, in de literatuur, in de film en in de filosofie. Als je tijdens de vakantie een kerk inloopt of een museum bezoekt, kom je in aanraking met de klassieke cultuur. En je geniet er meer van als je er meer van weet. Daarom zijn de vakken Grieks en Latijn een mooi middel om deze klassieke cultuur die onze West-Europese wereld heeft bepaald beter te leren kennen.

Juist omdat ik zo geniet van deze klassieke cultuur vind ik het fijn om les te geven in de klassieke talen. Ik wil graag mijn passie voor Grieks en Latijn aan leerlingen overbrengen. Hen te leren om deze talen te begrijpen, teksten te vertalen en boeiende verhalen te lezen. Zodat die rijke klassieke cultuur gaat leven voor de leerlingen. Voor een heel leven.

Grieks en Latijn leren is vooral leuk. Het maakt creatief en is ook handig bij het leren van moderne vreemde talen als Engels, Frans en Spaans.

Dat vind ik het mooiste om te zien bij het lesgeven in Grieks en Latijn: dat de leerlingen net zo veel plezier hebben als ik. En daar doe ik het voor!

Een begrafenis 2700 jaar geleden in Griekenland.

Het Colosseum, moeder aller amfitheaters.

Les in het Klassieke Talenlokaal. Hier krijg je les in Latijn, Grieks of KCV.

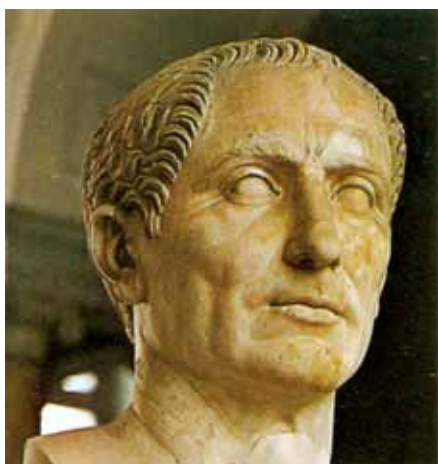
Griekse bouwkunst en beeldhouwkunst van 2400 jaar geleden.

2c Het gymnasium van het Hondsrug College

Gymnasiumklassen in de onderbouw

Met elkaar kennismaken in leerjaar 1 vindt het Hondsrug College erg belangrijk. De leerlingen van gymnasium 1 komen vaak individueel vanuit hun basisschool naar het gymnasium. Het elkaar leren kennen, bijvoorbeeld op het kennismakingskamp en in de mentorlessen, is daarom wezenlijk! In principe blijft de klas in de volgende twee leerjaren steeds ongewijzigd in stand. De leerlingen trekken veel met elkaar op, wellicht ook nog in de bovenbouw. Een hechte band kan ontstaan!

Op het Hondsrug Start College begin je al meteen met het vak Latijn. Je maakt

Julius Caesar bracht de Nederlanden binnen het Romeinse Rijk.

kennis met deze klassieke taal, maar ook met de Romeinse cultuur. Je verdiept je in het Latijn als taal waaruit vele moderne talen, zoals het Nederlands, zijn voortgekomen. Je zult merken dat deze kennis je helpt om andere talen beter te leren. In de eerste klas lezen we over de Trojaanse Oorlog, want Troje is in zekere zin de bakermat van het Romeinse Rijk. De film *Troy* past hier wonderwel bij.

In de tweede klas maak je ook kennis met de klassieke Griekse taal. Naast de taal leer je veel over interessante verhalen van de Griekse mythologie. Naast één uur Grieks krijg in de tweede klas drie uur Latijn.

In de derde klas krijg je drie uur Grieks en drie uur Latijn. Dan wordt de basis voor de bovenbouw uitgebreid. Je leest verhalen over de stichting van Rome, en over de daden van beroemde Romeinen. Bij Grieks volg je de avonturen van Odysseus en andere Griekse helden, maar ook lees je over de oorlog tussen de Perzen en de Grieken.

Gymnasiumklassen in de bovenbouw

Je kiest na de derde klas Latijn of Grieks of beide. Bij Latijn ga je in de vierde klas de teksten van Julius Caesar lezen. Hij schreef een boek over de verovering

van Frankrijk, België en Zuid-Nederland. Maar ook wat hij over de gewoontes van de mensen in deze streken schreef ga je lezen. Nederland was toen bos en moeras. Daar had deze Italiaanse veldheer een hekel aan. Hij vond het erg koud en de inwoners barbaarse mensenofferaars. Hij zorgde ervoor dat onze gebieden deel gingen uitmaken van een wereldrijk zo groot als een rijk sindsdien niet meer geweest is: Het merendeel van Europa met grote gebieden in Azië en Afrika. Ovidius, de geniale dichter, lezen we ook, scheppingsverhalen en we maken kennis met zijn droom, een vliegende mens. Maar vliegen en jeugdige overmoed gingen toen ook al niet samen, en Icaros stortte neer, voor de ogen van zijn vader.

Grieks in de bovenbouw betekent de *Ilias*, de woede en haat die machtige mensen voor elkaar kunnen voelen en wat dat voor vreselijke gevolgen kan hebben. In de *Odyssee* gaan we op reis met de vindingrijkste Griek die ook hard kan toeslaan, slim en sterk is hij, die James Bond van 3200 jaar geleden! Maar ook lees je de beroemde tragedies, zoals de *Antigone*, *Medea* en *Oidipous*. En je leest de verhalen van Herodotos, de vader van de geschiedenis.

Antigone's dilemma: ik wil mijn broer de laatste eer bewijzen, ook al verbiedt de koning, mijn oom nota bene, dat.

Hoofdstuk 3

Gymnasium specials

Studiereizen en het gymnasium

Leerlingen krijgen onderwijs in de school, maar ook daarbuiten.

Gymnasiasten gaan met hun docenten op studiereis naar plaatsen die in de

Het Romeinse Rijk is groen.

3200 jaar geleden kregen boeven ook al hun verdiende loon: Odysseus steekt de cycloop zijn ene oog uit, nadat die Odysseus' reisgenoten heeft opgegeten.

Oudheid betekenisvol waren en waar nog in ware gedaante te zien is wat zij bestuderen tijdens de lessen.

Daarnaast wordt er vanaf leerjaar 2 aandacht besteed aan contacten met gymnasia in Europa. Eerst vinden contacten plaats langs digitale weg, later door een echte uitwisseling. In leerjaar 3 nemen gymnasiumleerlingen op vrijwillige basis deel aan een uitwisseling met het Gymnasium Marianum in Meppen. In gymnasium 4 kan er worden deelgenomen aan een uitwisseling met het Gymnasium Roudnice in het gelijknamige stadje vlak bij Praag.

Naar het Archeon

In Alphen aan den Rijn is een heus Romeins stadje nagebouwd, gebaseerd op archeologische opgravingen in Nederland. Het stadje Traiectum ad Rhenum heeft alle bekende onderdelen van een Romeinse stad, zoals een badhuis, herberg, forum, tempel en amfiteater. In de brugklas bezoek je het Archeon en zie je het verleden tot leven komen.

De Xanten studiereis

Caesar laat ons kennismaken met zijn veroveringen, maar ook met het instrument waarmee hij veroverde: zijn leger, zijn beroemde leger waarmee hij de Rijn tot Romeinse grensrivier maakte. In Xanten aan de Rijn is een Romeins legerkamp opgegraven. Een openluchtmuseum gewijd aan het Romeinse leger en aan de Romeinse tijd in de grensstreken van het Romeinse Rijk is daar.

De klassen onderbouw van het gymnasium bezoeken dit openluchtmuseum en krijgen daar een reconstructie te zien van landschap, legerkamp en het burgerleven daar omheen ca. tweeduizend jaar geleden. Het is de bedoeling dat alle gymnasiumleerlingen éénmaal Xanten bezoeken in hun gymnasiumtijd.

Nijmegen

Nijmegen is een van de oudste steden van Nederland. Ten tijde van de Romeinse overheersing was Nijmegen onderdeel van de Limes, de grens van het Romeinse Rijk. De Romeinen hebben er een groot fort gebouwd, waarvan nu nog resten over zijn. Keizer Trajanus gaf de stad in 104 na Chr. marktrechten, waardoor de stad een bloeiperiode beleefde. De onderbouwklassen bezoeken het museum het Valkhof en maken in een wandeling kennis met de oude stad.

Trier

De drie bovenbouwklassen bezoeken eens in de drie jaar Trier. Trier werd een belangrijke stad in de tijd van Keizer Augustus (Colonia Agrippina Augusta Treverorum). Maar in de vierde eeuw na Chr. werd het één van de hoofdsteden van het Romeinse Rijk. Unieke gebouwen als de Porta Nigra, enorme openbare gebouwen als thermen (badgebouwen), een amfiteater, en een basilica (overdekte markt, waar ook recht gesproken werd en waar ambtenaren werkten) laten zien dat in Trier belangrijke Romeinen woonden die een leven leidden als in Italië. Ook grote Romeinse villa's buiten Trier zijn nog te

bezoeken. De Trierreis is een driedaagse reis, waarbij we in de jeugdherberg ter plaatse verblijven. Deze studiereis wordt tijdens de lessen voorbereid. De leerlingen geven ter plekke een voordracht over 'hun onderwerp'.

De Romereis

De studiereis naar Rome duurt acht dagen. We bezoeken Etrurië ten noorden van Rome, de stad Rome zelf en Pompei. We doorkruisen te voet heel Rome en genieten van het Pantheon, het Forum Romanum, maar ook van het Vaticaan met het Friesche kerkje, de musea, de winkels en parken van deze mediterrane metropool. Oog in oog staan met het Colosseum, met de fresco's van Michelangelo, met de weergaloze modewinkels bij het Piazza di Spagna. In Pompei wandelen we door de Romeinse straten, in de Romeinse tempels. In de catacomben vlak buiten Rome komen we in aanraking met het vroege christendom, dat zich letterlijk alleen onder de grond kon manifesteren. Een reis om nooit te vergeten, een bezit voor altijd!

Muren van de keizerthermen in Trier

Een reconstructie van een Gallo-Romeinse tempel in het Archeon.

Wandelen in Pompeii (bij het theater).

Groepsfoto Romereis, genomen in Tivoli, in de villa van keizer Hadrianus.

Iedere leerling heeft zijn onderwerp voorbereid tijdens de lessen en houdt een voordracht. Iedereen heeft een boekje waarin samenvattingen van alle te bezoeken items staan en alle routes beschreven worden. Onderwijs in de openlucht, en wat voor openlucht!

Vele gymnasiasten in Nederland gaan later, met hun ouders, nog eens naar Rome, met het boekje in de hand, om te laten zien dat die blaren op de voeten niet overdreven waren, dat het een marathon was, maar bovenal hoe prachtig, leuk en inspirerend het was. Inderdaad, per aspera ad astra!

Een gereconstrueerde Gallo-Romeinse tempel in de buurt van Trier.

Een deel van de groep bij de keizerthermen in Trier.

De Porta Nigra in Trier, gezien vanaf de kant van de binnenstad

Een samenvatting

Het gymnasium is de opleiding bij uitstek voor leerlingen die talenten hebben, maar vooral voor leerlingen die het waarom, de achtergrond en de historie willen weten.

Dus voor leerlingen die het naadje van de kous willen weten. Voor leerlingen die graag lezen. Je kunt alleen een gymnasiumdiploma halen wanneer je doorzettingsvermogen hebt.

Het Hondsrug College biedt vwo-, voorbereidend wetenschappelijk onderwijs.

Het gymnasium bereidt jou het best voor op wetenschappelijk onderwijs aan een universiteit binnen of buiten Nederland.

Alexander de Grote veroverde het gebied tussen Griekenland en India.

Verantwoording

Deze brochure is een uitgave van het Hondsrug College. De tekst is geschreven door de oud-docent W. Fleurke en A. Versteeg en de huidige docenten Klassieke Talen M. Logtenberg en W. Sulimma met medewerking van J. Ferweda, portefeuillehouder gymnasium. De opmaak is verzorgd door Boudewijn Benting. Als illustraties zijn platen gebruikt die in de lessen aan bod komen en die afkomstig zijn uit hun persoonlijke foto- en bibliotheek. Onze dank gaat uit naar www.oudheid.nl, zusterscholen zoals de Nieuwe Veste en het Goesche Lyceum.

Buitenechtelijke liefde verwoestte 3200 jaar geleden ook al meer dan je lief is: Paris en Helena.

Hondsrug College

***Christelijke
scholengemeenschap
voor voortgezet onderwijs***

Postadres:

Postbus 66
7800 AB Emmen

Bezoekadres:

Emmalaan 25
Emmen

T: (0591) 65 79 79

F: (0591) 61 74 69

E: info@hondsrugcollege.nl

I: www.hondsrugcollege.nl